

Prologus

qui erat cum eis videlicet quodstituisset rex babilonis godoliā venerunt ad godoliā in maspha hismael filius nathanie. et iohannā filius sarce et saraia filii thanameth netophatites. et iesonias filius maachati. ipi et socijs eoz dices. Nolite timere seruire chaldeis. Manete in terra et seruite regi babilonis. et bñ erit vobis. Factum est autem in mēse septimo regni hismael filius nathanie filii elisama de semine regio et decē viri cujus eo p̄cussérūtqz godoliā q̄ et mortuus ē. sed et iudeos et chaldeos qui erat cū eo in maspha. Consurgētqz omnis plūs a paruo usq; ad magnū et principes militum venerunt in egyptum timentes chaldeos. Factum est vero in anno tricēsimoseptimo transmigrationis iochim regis iude. mense duodecimo vicesima et septima die mensis. subleuitate euilmerodach rex babilonis annoq; regre cepat caput iochim regis iuda de carcere et locutus ē ei benigne. Et posuit thronū ei sup thronū regū q̄ erat cū eo in babilone. et mutauit vestes ei quos habuerat in carcere. et p̄medebat panē sp in cōspectu eius cūctis diebus vite sue. annonā quoqz cōstituit ei sine intermissione q̄ et dabat ei a rege per singulos dies omnib; dieb; vite sue.

Explícit secundus liber Iacobini. i. regum quartus.

Incepit p̄fatio sancti Hieronimi in libri dabreiamin. q̄ est galipomenon. quod nos dicere possumus verba diez

Antus ac talis est liber iste ut absqz illo si q̄s sciam scriputuraz sibi voluerit arrogare semetipm irrideat. p̄ singula q̄ p̄pe noia iucturasq; verbum et p̄missible in libris regū tegetur historie. et innuerabiles explicant euāgelij q̄ stides. Sed si septuaginta interpretum pura. et vt ab eis in grecū versa est edi-

tio permaneret. supflue mi chromatī episcopoz sanctissime atq; doctissime ipsleres et hebreā tibi volumis latino sermone transserē. Qd'ēstī semel aures hominē occupauerat et nascentis ecclie roborauerat fidē. iustū erat et iā nō silētio cōprobari. Nunc vō cū p̄ varietate regionū diuersa ferant exemplaria. et germana illa antiquaqz trāslatio corrupta sit atq; violata n̄i arbitrij putas. aut e plurib; iudicare qd verū sit aut nouū op̄ i veteri ope cūdere. illudētibusq; iudeis cornicū ut dī oculos configere. Alexandria et egyptus i septuaginta suis eschīū laudat autorē. cōstantinopolis usq; antiochiā luciani martiris exemplaria p̄bat. Medie int̄ has puincie palestinos codices legūt. q̄s ab origie elabōratos eusebius et paphilus vulgauerūt. Totusq; orbis hæc int̄ se trifaria varieta cōpugnat. Et certe origenes nō solū exēpla cōposuit q̄tuor editionū et regione singula v̄ba describēt ut vñ dissentiens statim ceteris iter se cōsentientibus arguat. s̄ qđ maioris audacie ē in editione septuaginta thodotōis editio nē miscuit. asteric; designās q̄ min⁹ furent. et vñq̄ ex supfluo videbāt apposita. Higī alijs licuit n̄ tenere qđ selū suscepant. et post septuaginta cellulas q̄ vulgo sine auctore iactāt singulas celulas aperuere. hocqz in ecclesijs legit q̄ septuaginta nestierūt. cur me nō suscipiant latini mei q̄ inuiolata editiō vteri ita nouā cōdidi. ut labore meū hebreis et qđ his maius ē aplis autorib; cōprobē. Scripti nup̄ librū de optimo genere interpretandi ostendēt illa de euāgeliō. et egypto vocavi filiū meū et qm̄ nasareus vocabit. et videbūt i quez cōpunnerūt. et illud apli. q̄ oculus nō vidi nec auris audiuit et in cor boīs non ascendit q̄ p̄paraunt deus diligentib; se ceteraqz his similia in hebreoz libris iueniri. Certe apli et euangeliste septuaginta interpretes nouerant. et vñ eis hec q̄ in septuaginta interpretib; non habēt. Christus dñs n̄ vtriusq; testamēti cō

ditor in euangelio fm iohannē q̄ credit
inquit i me sicut dicit scripture. flumi-
na te ventre eius fluent aque viue. vt
q̄ scriptū ē. qđ saluator scriptū esse te/
statur. **U**bi scriptū ē. Septuaginta nō
h̄it. apocripha nescit ecclesia. Ad hebre
os igit̄ reuertendū ē. vñ et dñs loquī
et discipuli exempla p̄sumūt. **H**ec pace
vetez loquor et obtrectatorib⁹ meis tñi
rñdeo. q̄ canino dente me rodūt in pu-
blico detrahentes et legentes in agulis
id ē accusatores et defensores. cū in alijs
plent qđ in me reprobāt. q̄ si virtus et
viciū nō in rebus sit sed cū autore muta-
tur. **C**eterz nemini editionē septuagin-
ta trāslator⁹ olim de greco emendata
tribuisse me n̄is. nec inimicum debere
estimari eoz q̄s inquētu fratz sp̄edisse
ro. **E**t qđ n̄ic dabreiamin. i. verba diez
rū interpr̄atus sum. idcirco feci vt in-
extricabiles moras et siluam noīm que
scriptor⁹ cōfusa sunt vicio sensuīq̄ bar-
bariem aptius et p̄ versuūcola digerere
mihimetipi et meis iuxta hismeniū ca-
nena. si aures surdi sunt ceterorum.

Item alius prologus.

Eusebius hieronimus. dom-
moni et rogatiano suis in cri-
sto iesu salutē. Quō grecorū
historias magis intelligunt
q̄ athenis viderint. et tertiu virgilij lis-
brū a troade p̄ leuchatem et a crocerau-
mia ad siliciā. et inde ad ostia tiberis na-
vigatorint. Ita sanctā scripturā lucidi-
us intuebit̄ q̄ iudeā oculis cōreplatus
ē. et antiquar⁹ verbū memorias. locorū/
q̄ vel eadē vocabula vel mutata cogno-
uerit. Unde et nobis cure fuit cum eru-
ditissimis hebreoz h̄ic labrez subire.
vt circūremus. puincā quā vniuerso
christi ecclesie sonat. Fateor em̄ mi dom-
mō et rogatione charissimi nunq̄ me i
diuinis voluminibus p̄prijs virib⁹ cre-
didisse nec habuisse opinionē meā. sed
ea etiā de q̄b scire me arbitrabar inter-
rogare me solitu. Quātum agis de his
sup quib⁹ anceps eram. Deniq̄ cum a
me nuper litteris flagitassetis vt robis

paralipomenon latino sermone trāffer-
em de tiberiadis legis quondā autorē
q̄ apud hebreos admiratōni habebatur
astumpsi. et tuli cū eo a vertice. vt autē
vſq; ad extremū vnguē. et sic confirma-
tus ausus sum facere qđ iubebatis. Li-
bere em̄ robis loquo. Ita em̄ in grec⁹
et latinis codicib⁹ hic noīm liber vicio-
sus est. vt nō tam hebreā q̄ barbara q̄
dam et sarmatica noīa cōiectra arbitran-
dū sit. Nec hoc septuaginta interpr̄ib⁹
qui sp̄sancto pleni ea que vera fuerūt
trāstulerāt. sed scriptor⁹ culpe ascriben-
dū. dū de inemēdatis iemēdata scripti-
tāt et sepe tria noīa subtractis e medio
fillabis in vñū vocabulū cogūt. vel e re-
gione vñū nomē ppter latitudinē suaz
duo vel tria vocabula diuidūt. Sed et
ip̄e appellations nō homies vt pleriq̄
estimat. sed v̄tes et regiōes et saltus et
provincias sonat. et obliq̄ sub interpr̄a-
tione et figura eorū q̄dam narrātur hi-
storie. de q̄b in regnoꝝ libro dñ. Nonne
ecce hec scripta sunt in libro verboꝝ die
rū regū iuda. Que v̄tq; in n̄is codici
bus non habētur. Hoc primū sciendū
q̄ apud hebreos paralipomenon liberv⁹
sit. et apud illos vocatus dabreiamin. i.
verba diez qui ppter magnitudinē apō
nos diuinus ē. Deinde etiā illud acien-
dendū q̄ freq̄nter nomia nostrovocabula
hominū. sed rep. vt dixi. significantias
sonat. Ad extremū q̄ om̄is eruditō scri-
pturaz in hoc cōtineat et historie que vel
p̄termissee sunt in suis locis vel p̄stricte
leuiter. hic p̄ quedā verboꝝ cōpēdia ex-
plicetur. Orationū itaq; v̄taz adiutus
auxilio misi librū beniuolis placituraz
tamē inuidis displicituraz esse nō ambi-
go. Optima em̄ queq; vt ait Plinius
malūt cōtēnere pleriq̄ q̄s discere. Si
quis in hac interpretatione voluerit alii
qd rep̄hendere interroget hebreos. suā
cōscientiā recolat. videat ordinē textū/
q̄s sermonis. et tūc nostro labri si potu-
erit detrahāt. Ubicunq̄ ḡ astericos id
est stellas radiare in hoc volumine vide-
ritis ibi sciatis de hebreo additū qđ i la-

Paralipomenon

C. 6. ¶ Circa capitulacione gubernacionis p. agit de regno israeli unito
¶ N. 2. est p. omni palipp. : 2. de baptismo 2. e. 2. ¶ C. 7. p. omni p. m.
Textus q. si tronice 8. genealogias ab adam usq. ad i. p. seq. de
parte eius cap. 10.

Hoc postscriptum
Hoc non fecit.

timis codicibus non habet. Ubi vero obliuia transuersa scilicet virga proposita est. illuc signat quid septuaginta interpres addiderunt. vel ob decoris gratiam vel ob spissanci auctoritatē licet in hebreis 13 voluminibz non legatur. ¶ Edom. Esau. Et nos eis de hominibz.

¶ Explicit prefatio. Incipit primus liber d'abraham. i. palipomeno. La. I

Dam Seth

Henos cainan malaleus et iareth enoch matheus salomon lamech Noe sem chaim et iaphet. Filius iaphet gomer magog madai et iauan thubal mosoch thiras. Porro filii iomer ascenes et riphath et togorma. Filius autem iauan elisa et tharsis cethin et todanim. filii chā chus et mesoraim phut et chanaā. Filius chus saba et euila sabatha et regina. et sabatacha. Porro filii regina. saba et dabā. Chus autem genuit nemroth. Iste cepit esse potens in terra. Mesraim vero genuit ludim et ananim et labaim et netphuim. phetrusim qz et chasluim de quo egressi sunt philistij et capthurim. Chanaā vero genuit sidonē primogenitū suū et heum quoqz et iebuseū et ammoreū et gergesēū eueumqz et aracheum et asinēum adiū qz et samareū et amathēū. Filius sem elam et assur et arfaxat. lud et arā. Filius aran. hus et hul et gether et mes. Arfarat autem genuit sale qz et ipse genuit heber. Porro heber nati sunt duo filii nomē vni phalech quia in diebus ei⁹ diversa ē terra. et nomē fratris eius iectan. Iectan autē genuit elmodad et saleph et asor moth. et iare adurā quoqz et vſal et deca. ebal etiam et abimael et saba nec nō et ophir. et euila et iobab. Omnes isti filii iectan. Sem arfarat sūle heber phalech ragau seruch nachor thare abram iste est abraam filius autem abraam ysaac et hismael. Et he generatōes eoz. Primogenitus hismaelis nabaioth et

cedar tabdehel et mabsam et masina et duina masina addad. et thema iachur naphis cedma. Hi sunt filii hismaelis. Filius autem cethure concubine abraam qz genuit. samram iacsan madan madia iesboc et sue. Porro filii iecsan. saba et dadan. Filius autem dadan. asurim et latrus et laomim. Filius autem madia. epha et epher. et enoch. et abida et eldaa. Omnes hi filii cethure. Generauit autem abraam ysaac. cuius fuerūt filii esau et israel. Filius esau. elphas raphael iehus ielom cho. Zephias filius eliphaz. gen zeffore. Filius eliphaz. themam. omar. cephi. Tana. qubma. eliphaz. myl. Amagothan. cenes. thanua. amalech. Filius leth fuit de genē horreoz qz in ydu meos habitauerit in tra sen. Sed in palipome non int̄ filios eliphaz. qz qz et qz fuit qubma et ex ea suscepit amalech. ut filia tñ. Horoz autem lothan fuit thamina. Filius educauit lura veo d. qz tñna est filii sobal. alian et manaath et zebal sephi. Lñ nō viri tñ hec. hemi filius lotha et onan. Filius sebeon. ahaia et ana. Filius abloch. mār. pturbatz. filius sobal ana. dison. Filius dison. hamarcen et eses aliam de genē horreoz gen scribitur ban et iethran et charran. Filius eser ba alian et exaltat fuit anqz god tra alian et saban et iachan. Filius disan hus. qz caper. et iechi pogn ab eo tra p. han. Set aran. Filiis sunt reges qui in imperia eius primi erunt. Hamara filius runt in terra edom ante qz esset rex suis. dison filius ma. et pat. et rubrum. sor dido. ul. temuletz. gen. samda. per filios israel. Hale filius leor. et nos labab. qz apisabil. hamana et iada. me ciuitatis eius tenaba. Mortuus vni huius nō est. Ichad de genē est autem bale. et regnauit pro eo iob. qz mortuus fuit phau. et appellata est vror ei⁹ in pat. iach. et tribulato.

Quoqz et adad fuisse mortuus regnauit pro eo semla mor tuus est. et regnauit pro eo saul de roo. luth que iuxta amne sita est. Mortuo quoqz saul regnauit pro eo balaana filius achbor. Sed et hic mortuus est et regnauit pro eo adad cuius vrbis nō men fuit phau. et appellata est vror ei⁹ mehetabel filia matred. filie mesaab. Addad autem mortuo duces pro regibus in edom esse ceperunt. Dux thamna dux alua. dux iether. dux oolibama dux hela. dux phinon. dux cenes. dux the-